

A' ROMAI CSASZÁRIS AP. KIRALYI FELSÉG
 ENNEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indált BÉTSBŐL Kedden 13. Mártziusban 1792.

Belső Tudóftások.

Minden Fels. Udv. Kantzelláriák, Dikasteriumok
 Prézenseihez, egy egy maga tulajdon keze-irá-
 sát küldötte most uralkodó F. I-ső Ferentz Királyunk,
 mellyben azt jelentette, hogy valamint az ország
 Státusnak, úgy a' Státusban lévő minden Jobbá-
 gyainak hasznokat munkálóván, és meg-sértetölé-
 seket telyes igyekezettel el-távoztatni kívánván,
 jónak ítélte rendelni kegyelmesen, hogy ennek-után-
 na a' név nélkül bé-nyújtott (Denuntiáns) árnokdó
 vagy vádló Levelek, mellemek a' leg-átalánosabb
 embert is gyakran hamisan meg-sérthetnék, bé ne
 vétésenek és semminek tartóssanak. Ha pedig va-
 laki valakit, vagy más valamely dolgot annak ren-
 des idejében *denuntálni* kíván, melly *Denuntiatio*
 X ▼ egy

vagy a' Státusnak, vagy másoknak hafznokra szolgálhatna, tehát az ilyen a' maga vádló Levele alá nevét, Lelő helyét, Hivatalát és Rangját-is feltenni tartozzék; hogy így a' dolognak utánna lehessen járni, és senki méltatlanul ne sértegettessék.

A' Felsőleges Király már egy néhány Ministeri Conferentiákat tartatottnak lenni mondatik; de még eddig terhes bajai között közönséges Audentiát nem adván, a' felirtaknak száma már tsak nem 700-ra mégyen. — A' nép egy felől elvesztett Attyát fájtalja, más felől esmeretes kegyelmességü Urának örvend, és tellyes boldogságát ennek egétségében és életében helyhezteni, és mindenek azt tudakozák egymástól: mikor lesz már az Ausiriai *Homagium* le-tétel napja? mikor a' *Magyar, Tseh és Frankfurti* Koronázások? Az elsőről közönségesen azt tartják, hogy ezen hónapnak 27-dikére keményen meg-vólna határozva; és a' *Magyar's Tseh* Koronázás-is még a' gyász ruhában fognának azért meg-esni, hogy a' Nemesi Rendnek terhes költsége annál inkább el-távoztathassék.

A' Bétsben mulatozó Török Minister és Követ, tsak hamar néhai Felsőleges Urunknak szomorú halála után következő értelmü Török írásü Levelét küldötte Udvari Titoknak és Tanáts Stürmer Urhoz:

Jó-akaró Kedves Barátom Stürmer!

Ezen, a' fényes Portához intézett, ide rekelzett irasomat olly kéréssel küldöm az Urhoz, hogy azt az én, *Konstantzinápolyi Tanáts Testa* Ur Barátom által a' *Rájz Effendi* Ur ö Exc. ja kezéhez szolgáltatni ne sajnálja. Kérem az Urat, hogy szives tiszteletem mellett *Kaunitz* és *Kollerédó* Hertzgeknek jelentse, hogy én-is az ö szivbéli szomorúságoknak részese vagyok. Esmeretlen a' szokás előtttem, és mihez kellene magamat ezen környüállásokban szabnam nem tudom — és ha valyon illendő lenne-é hogy a' Tolmátsomat némelly föbb Tisztjeimmel edgyütt ö Fő Hertzegségekhez küldjem —
avagy

avagy csak az Urnak, ki nékem az Udvar részéről mellém adatott, el-intézésétől várjak. Biztat az Ur joságában vetett reménység, hogy ezt énnékem egy Czédulája által tudtomra adni el-nem mulatja, mi tévő légyek. Egyéb aránt tanubizonyosságom nékem az Isten, hogy az ő Tsászári Királyi Felsége drága és tiszteletre méltó tulajdonságai engemet egészízen meg-igéztek (bájoltak), és a' bánattól szintén úgy el-vagyok foglaltatva, valamint az Ur. De mit tsinállyon az Ember? a' halál ellen nints semmi eszköz. Sem gazdag, sem szegény, Királyok, sem Alattvalók, sem Öregek, sem Ifjak, sem nagyok, sem kitsinek el-nem kerülhetik az ő kaszáját. Mit használ osztán minden sírás, és jajgatás? Minden Vallásban a' Mindenható az, a' ki életet ad az Embernek, 's halált botsát reája; és az örök időtől fogva meg-határozott idő; egy órával se jő későbben, vagy hamarább. — Egy szóval: az Isten, Ura az életnek, és a' halálnak. Adjon a' Mindenható az Özvegynek hosszú élet; 's a' Trónusba-ülövel tselekedje, hogy az, a' maga Fels. Attyának hasznos, és ditső nyomdokiba léphessen; szerentsével, és ditsőséggel nagy mértékben környül-vételten; és ditséretre méltó tselekedeteket kövessen-el.

Kérem az Urat, illy móddal, az én képebben 's nevemben, a' minden Miniszterek Attyát H. *Kaunitzot*, H. *Kollorédot*, és egyizersmind B. *Horix*, *Spielman*, és a' Ministeriumnak más fő személyeit is az én indulatom eránt, e' szerint bizonyosokká tenni sajnállya.

El-küldötte hát a' Bétsben lévő Török Követ a' maga Levelét a' Konstantinápolyi Udvarhoz; melyben F. Urunknak halálát jelentvén, várja a' további rendelést, és az ujj Királyhoz 's Tsászárhoz küldendő Leveléit a' Portának. — A' Berli-ni Török Követ *Asmi Akhmet Effendi* Febr. 24-dikén Erdélyben *Szebenbe* érkezett, és siet vilzizalé.

A' külső Auszriai szélekre és Belgium-felé mozdított 's ki rendelt Sergek' meg-állásáról semmi tudósítást még eddig nem vettünk, sőt inkább közönséges Levelekből olvashatjuk, hogy Májor *Bránowitzky*, ki a' közelebb múlt Török Háboruban egy Szabad tserget vezérelt vala, és magát vitézül viselte, parantsolatot és költséget nyert volna, hogy egy Szabad tserget állítván, és ezt a' *Mikhalovits* Szabad Sergejével egyesítvén, Belgium felé induljon. — Az *Ónmúzi* Komendáns Báró *Schröder* Ur is *Laxenburgba* megyen Komendánsnak, mint hogy B. *Bender* Brülzse marad A. B. Generál Komendánsnak.

A' Muzika Tábornak az a' rendelése, hogy April. 11-dikére minden Szabadsággal lévő fegyvereket vizslla hívja. — Német Országoknak sok fegyveresek vannak már talpon — mit izüljön a' következendő idő — ez után tudjuk !!

Buda 9. *Márcz*. — Ezen hónapnak 6-dikán a' mi Országunk Vezére Feldmarsal H. *Koburg*, az itt lévő Generáliságot, minden Stab Tiszteteket, az itt lévő Generál Komandónak minden Tisztviselőit öltve gyűjtetvén, most uralkodó Fels. Fejedelmünk *Eső Ferentz* hívségére meg-esküvének, és más nap az ott fekvő Katonaság-is ezt tselekvé.

Fegyver-tármeller H. *Hohenlohé*, az Ország *Birája* Gróf *Zitsi* Ur ő Excja, 's mások-is vannak most Bétsben az Uraságok között.

Tegnap az a' szomorú hír forog vala német-lyeknek szájokban, hogy az Austr. Belgiumi Kormányozó Fő Hertzeg *Alszony Mária Kristina*, és Feldmarsal B. *Bender* meg-haláloztanak volna — de ezt mi egy átaljában nem hiszszük, és csak úgy emlitjük itt, mint nem lehetetlen dolgot, nem mint meg lett. — A' Pruzszus Királyról-is új hírek érkeztenek; de minthogy nagyon újak, és nem bizonyosok, várakozni kívánunk velek.

Midőn a' Bétsi Török Követnek fülébe érkezett volna Fels. II-dik *Leopold* Királyunk' halála, azon istál vala, hogy a' nálla őrizeten lévő katonák izámát

számát szaporítsák — és maga is egy néhány pislolyokát kezde tölteni, a' maga védelmére. Konstantinápolyban mindenkor öldöklések és fosztások szoktanak esni az Uralkodónak halálával és változásával — 's a' mi Követünk itt is azt gondolta, hogy Konstantinápolyban vagy on — midőn látja most, hogy az Uralkodónak változásával itt nálunk a' szomorú gyásznál egyéb lárma éppen nem esik, nem tud a' Keresztények tisztes szokásán és jó rendtartásán eleget bámulni.

Apró Jegyzések.

Az Udvarnak azon részibe költözött Felsőes Királyunk, melyben a' meg-bóldogúlt II-dik *Josef* lakozott. — Minthogy még sokan vagynak olyanok is Audentziára fel-írva, kik még meg-bóldogúlt Fejedelmünk II-dik *Leopold* alatt irattattanak vala fel, tehát míg ezeknek Audentziájok lészzen addig nem — de annakutánna, a' mint beszélik, olyan formálog lenne az *Audentzia*, mint II-dik *Josef* Királyunk idejében, hogy akárkinek, és akár-melly időben szabad lenne ő Felsőge eleibe magát bejelentetni.

Erdélyben Kormányzóék béli Tanácsos *Ahlefeld* Ur a' maga kérésére *Panfiora* bortsáttatott. — Székely Húszár Kapitány Gr. *Teleky* Tamás Ur a' Gróf *Kornis* Ur Kisasfzonyát vette Feleségül. — Az öreg Bárá *Elnsi* Péterné Asfzony ő Ngát ezen hónapnak 18-dikán temetik M. Vásárhelyt. — *Morvdában* *Rösziz* nevű jószágában meg-hala a' múlt hónapnak 20-dikén, életének pedig 81-dik esztendejében, a' Lovas léreg Vezére Gróf de *Billo* Károly Ur ő Esza.

Pruszfiában egy nem rég költ Királyi rendelés szerint minden fegyver el-fzedetett a' Paraszttaktól, és a' Királyi fegyveres házba vitetett.

Debretzenben Mártz. 3-dikán, éttzaka 1 órakor megint tűz vólt, és egy ház meg-égett, de ennek indító oka még nem tudatik.

Ugy értjük Bétsben, hogy ama nagy remény-
ségű *Pápai* Tudós Ref. Professor *Marton* Ur, ki-
nél a' Ref. Oskolák, az ötlet és az Oskolákat es-
mérők ítélete szerint, még jobb Tannittoval, és
fzorgalmatosabb igyekezetű Férlival nem igen di-
tselkedhetnek, a' Professorsághból ki-tétetett. Az il-
lyen Tudós és Tanításra alkalmas Férsit az *Ame-
rikai Republicától* is bé kék hozni Hazánkba —
nem hogy itt kenyerétől meg-fofszuk.

Emlékezünk, hogy midőn a' múlt Budai *Sy-
nathan* arról volna a' kérdés, hogy a' Ref. Osko-
lák' Professorai kik alatt légyenek? Némely Pa-
pok, nevezetesen a' *Pápai* Superintendens azt ki-
vánták, hogy a' Papok hatalma alatt légyenek.
Midőn az e' félékbe 1000 szemmel bíró bölts T. T.
Rát Mátyás Ur a' Győri Prédikátor azt erőfittené,
hogy ezeknek nem a' Papok, hanem a' *Patroná-
tus* — vagy más Világi Felsőség alatt kellenék len-
ni — mint más Külső Országai Tudós Oskoláknak,
hol a' Tudományok leg-szebben virágzanak: erre
a' fenn-ementett kellete felett buzgó Superintendens
Ur azt felelé: azért-is romlott-el az *Orthodoxia*
minden Német Országai Oskolákban, hogy nem a'
Papoktól függenek. — Bóldog Isten! Be nevetné
ezt *Schlöttzer*, ha fülibe érkeznék *Göttingban*!!
Későre lesznek a' mi Oskoláinkban jó Tanítottok-is,
nem hogy jó Tanulók, ha a' leg-érdemesebb Pro-
fessorainkal-is így bánunk — és tsak a' szároz *Or-
thodoxidhoz* ragadott emberek hatalma alá lesznek
rekesztve.

Ennek a' Professágból való ki-tételnek okát még nem tudjuk, azért ezt ez után fogjuk meg-irni — most pedig azt merjük mondani, hogy soha a' *Pápai* Réf. Oskola nagyobb kárt nem valhatott, mint ha ezen tudós Férfitől meg-vált.

A' midön bódog emlékezetű Fels. néhai Királyunk' véletlen szomorú halálának hira R. Komáromba érkezett volna, az oda való esmeretes Préd. Tiszt. *Pézteli* Ur azon első érzékenységgel kapván pennáját kezébe, e' következő Verseket írta:

Le-irjam-é? — de hogy? — azt a' mély bánatot.

Melly itt minden érző szívet által-hatott
 Kedves LEOPOLDUNK' halála' hírére,
 Melly sűrűn zokogó jajjal hozzánk érc. — —
 Mint a' melly Utazó leg-tisztább időben
 Vig danlással ballag a' kies mezőben,
 El-rémül, ha az Eg meg-dördül felette,
 'S hiv társát a' ménkö le-tsapja mellette;
 Ugy hülénk-el, hogy e' nyil minket találá,
 Ily váratlan vala jó Atyánk' halála;
 Mert nem hallánk semmit betegsége felől,
 Most jött az-is, de a' halál-hír jött elől. —
 Sok Jobbágyi közzül, kiktől imádtatott,
 Hirtelen mint Ilyés Menybe ragadtatott. —
 Itt hagyta jó Párját, 's a' szépség' remekit,
 Feje' fő gyémántit tizennégy Gyermekeit.
 Árván több Ország közt hagyta bús Hazánkat,
 Mihelyt meg esmertük benne jó Atyánkat. —
 Az egyik gyász-felleg még fel se derüle,
 Hogy ujja 's nagyobbba amannál merüle —
 Eggyik jaj rajtunk hát a' mést ekként éri,
 Két nagy mértékkel ránk a' bút az Ur méri:
 Alig fejlejténk el áldott JOSEFANKET,
 Hogy ujj árvaságra juttata beaúinket. —
 El-vette a' Királyt, a' gyámolt, 's az Atyát,
 Ki ugy tarta minket, mint saját magzatját.
 Az éft 's szívet nézte, nem Hit-külfömbiséget,
 E' lok milliók közt szerzett egyetséget. —

Ujja árva'n maradt Magyarok sírjátok,
Mert jó Atyánk dult ki, tudjátok magatok;
Jajgalsátok benne Népe' hív tutorát,
Te késő Maradék áldjad hideg porát!! —

Oh Te! régtől fogva Magyarság' szem'-fénnye,
Isten után bantban szívünk' fő reménye
FERENTZ! vedd tel' iltű válladra a' terhet,
Te rád néz az, 's nálad jobbat nem-is nyerhet.
Meg-sebhedt lelkünknek orvosló olajja
Te lehettz, minden szív 's száj velem ezt vallja. —
Uralkodj hát, 's hatran hágy Atyád' nyomába,
'S későre juss az Ur' Paraditsomába!!! —

Pétzeli Josef, R. Prédikátor.

Poét 5-dik Mártz. 1792. — Pannonia' Gyárfája.
Meg-hólt Köny-tseppekkel ird-le bánatodat,
Ha nem irhadl, nyögd-ki, bús tollam, kinodat.
Meg-hólt — A' fájdalom Szívemet szaggattya,
Futtya minden erem', el-járja, meg-hattya.
Meg-hólt. — Mint a' Menykö-ütött el-bámúltam!
Mikor meg hallottam, tsak hogy ki nem múltam!
Hogy meg-hólt LEOPOLD!!! Szentséges Nevezet!
Hogy lehet, hogy hozzád a' halál érkezett?
Hát oda LEOPOLD? Mért nem múltál még el
Gonolj Pohár? tellyes vagy keseriüségel.
Látod, gyáízt okoztál egész Európának,
'S ádtal a' szájába Jajt! Pannóniának.
A' lok Nemzeteknek Gyámola meg-hala:
Ki léfz már ezeknek Békeiség' Angyala?
Tsak búvj-el Ausliria, dugd-el a' Képedet!
Ha meg nem örizted illy drága Fejedet!
Mért nem vóltál köztünk, kebelünk' szerelme?
Keblünkben lett vólna éltednek védelme?
's ime, el-veztettük! E' Századnak szégyen,
Hogy inaen illy Felség olly hamar ki-mégyen.
Negyvenöt Elszendőt még jól el-sem ére;
'S már lok Erdemének illy halál lett bére!
Két esztendeig vólt Királysága után
Jaj! el-ment LEOPOLD az Élőknek után!

Olly

Olly Király! kit minden dolgai ditsértek,
'S minden Népeknek jó Jövendőt ígértek!
Ki Tízennégy igen Nemes Vefsző-fzáltnak
Vált Törzsöke, rabja lett ilyen halálnak!
Még pedig Felséges Párja' karja között —
Oh szánlak Tsászárné! — illy Férj ki-költözött!
Ottan fatsarta-ki Nagy Lelkét belölle
Nem tudom melly rofzsz szer: így váltunk - meg
tölle!

Ha egy Török Sziv-is ezt meg-sirathatta:
Mire fakadjanak Hivei miatta?
Érzem; inkább érzem; mint-sem ki-mondhatom:
Mert már meg némitott keserves bánatom.
Hát ez a' Koronás Fejeknek a' Vége?
Hát ilyen tsifzámló azok' ditsősége?
Oh *Richard!* be nagyon igazat mondottál,
Mikor a' Királyok' sorsán panaszzkodtál!
Ugyvan: némellyik lész az Hadnak prédája,
Másnak Sirja léfzen véres nyoszolyája;
Harmadiknak mérges ital a' pohara:
Az üres Korona a' Halál Udvara!
Ott lakik szüntelen ez a' szemfényvesztő,
'S rájok hol egy, hol más nyilakat erefzt ő.
Mennj, Felséges Lélek, békével útra:
Minden Népek áldást hintnek szent Hamvadra.
Ezentúl Arnyékok felettünk lebegjen,
'S minden gonofztévő előtte rettegjen.
Így Órzó-Angyala légy a' Magyaroknak:
Mint eddig Reményje vóltál Te azoknak.
Ha már Felségedtől meg-kellettett válni:
Jóságod' Magvadnak fogjuk meg-haláláni.

Szrógh Sámuel.

Érdélyben minden vallásbéli nevezetesebb Os-
kolákban egy hajdani bölts szokás vala az, hogy
minden éftendőben leg-akább egyfzer Magyar nyel-
ven *Komédiát* játzodnának, az a' végre ki-váltal-
tott Tanuló-iffak. Ezen játékokat készítették a' ne-
vezetesebb Tanuló Déákok, vagy ha érkezett ma-
ga-is a' Profefzor, néha versekben, néha szabad
beszéd-

belzédben. Mer-volt ezen böls szokás a' Magyar Országgi némely 2. Katholika Oskolákban-is hajdon — sőt még a' nevendék Papok Veteményes Oskoláiban-is (Seminárium) de mi lett légyen az oka, nem felegetjük, ezen Oskolai játékok már egy néhány elzandótól fogva nagyon meg-kezdettének vala szünni. Már most kedves Anyai nyelvünknek méjj álmából ezt fel-ébredésével sok helyeken kezdik ezen böls szokást megint elé venni, és mind az ifjuságnak, mind nyelvünknek pallérozására fordítani. — Rev. Komáromban, az oda való R. Katholika Oskolák' igazgatója T. P. Szentmiklósi Aloyfus Ur, az ott lévő Tanuló-ifjuságnak számára mulató helyet állított-fel, melynek homlokára e' vagon írva: „*Honoribus nobilis publici, Litteraturae Patriae, nec non subsidio pauperum.*“ A' Tanuló-ifjuság ottan ottan szomorú és vig Játékokat játszik Deák — de többnyire Magyar nyelven, melyre, a' bé-gyülekezett halgatók szabad akaratjok szerint szoktanak fizetni, és az ebből gyült pénz a' szegények számára fordittatik. Már az itt lévő Tanuló-ifjuság annyira-is ment az effélék által az Anyai nyelvben, hogy a' született Tót Tanuló-ifjak-is Magyarúl — és Magyar személyeket játsznak. Ha minden nevezetesebb Városainkban 's Oskoláinkban effélék állittatnának-fel — mind az erkölts, mind a' nyelv pallérozására, ki-mondhatatlan hasznos eszközök lennének.

Debretzen Várofsában, a' F. Helytartó Tanás engedelméből Könyv-áros börtöt fog fel-állítani Agens és Könyváros Strohmeier Ur.

Külső Országokat illető Tudósítások.

Spanyol Ország. — Azt mondhattuk, és ezt hinni-is tartozunk, hogy az Anyaszentegyház egy olyan hív szerelmese a' maga Völegényének, hogy soha hozzá egézfizen hűségtelemné nem lehet. Kivált a' menyben diadalmaskodó része ennek éppen nem lehet hűségtelemné. Terhesebb sokkal a' dolga e' földön vitézkedő válofztattaknak. Már ezek gyakran el-esnek. Sőt történik gyakran, hogy az ő láthatatlan kötelességek, a' világi látható kötelességekkel öszve-ütközvén, amannak e' miatt rövidséget kell szenvedni — a' haza hafznáért. — Egy ilyen lelki és láthatatlan kötelességek vala már régen a' Spanyol Püspököknek az, melly szerint ezek, a' jó és rossz között külömbséget nem tudó ifjakat-is a' papi életre venni igyekeztek. Ezen szokást a' Spanyol Udvar az Ország jóvával ellenkezőnek lenni tartván, már ez előtt egy néhány éftzendőkkel bizonyos éftzendőt határozott vólt meg, mellynek el-érése előtt pappá lenni az ifjaknak szabad ne lenne. A' Püspökök tudtanak segíteni a' dolgon. A' melly ifjak nékik meg-tettzenek, módot szerezenek nékik ez vagy amaz szomszéd Országba való által menetelre, hogy ott magokat papokká fel-szenteltvén, onnan már mint papok jöjjenek vizfiza Spanyol Országba. — Ezen vizfiza élés a' Spanyol Királynak fülébe menvén, most ujra egy kemény parantsolatot botsátott a' Püspökökhöz, melly által ezen leg-ujjabb módi papi verbuálásnak nemét, vég-képpen el-akarja törölni.

Hogy a' Spanyolok a' Frantzia Constitutziohoz ha tsak valami keveset-is juháfzodtanak légyen, meg-tettzik abból, hogy az ő *Cádiz* ki-kötőhelyekbe közelebbről két Frantzia Nemzeti zászlós hajókat bé-evezni, meg-rakódni, és a' hajós katonáknak Nemzeti Kokárdával a' szározra ki-menni meg-engedték.

Azt tartják közönségesen, hogy a' Spanyol Udvar most vagy Szövetségre lépik Angliával, vagy hajoson kerüli-el a' véle való háborút. A' Spanyolok a' Marokkoi Tsáczár testvérét segillik a' báltya ellen: Anglia pedig magát a' Tsáczárt az ötle ellen. — — Ez jó alkalmatóság Angliának arra, hogy a' Spanyolokat némü-némü képpen mint egy kényszerítse a' véle való öfzve szövetekezésre és kereskedés béli edgyezésre. — A' *Burboniai* Házat Spanyol Országban Anglia, Frantzia Országban pedig tulajdon maga népe ostromollya. *Nápoly*, ezen Háznak harmadik és a' más kettőnél jóval gyengébb ága, az *Ausztriai* Házzal való öfzve-kapcsolódása által, jól érzi lenni magát, 's még eddig azon vezérlýekböl, mellyek a' Frantzia és Spanyol ágot fenyegetik, semmit sem tud. A' Szeretet kötötte ezen két Házakat u. m. az *Ausztriai* és *Nápolyi* Udvarokat öfzve; az erő és böltsétség öröké fogják őket óltalmazni.

Ezen *Ausztriai* 's *Nápolyi* vér és atyafiság által örökre meg-kötötett barátságának ditsóittására egy igen pompás farsangi Innepet izentelt a' *Nápolyi* Nemes-ség a' múlt farsangi egyik alkalmatósággal: — Az egész innepi tzerimonia az *Ausztriai* és *Burboni* Ház *Geniusait* képzelte a' nézőkkel. Elöbbször egy nagy Magyar Tábornak Sántz-ásó gyalogjai, az után 40 Húczár katonák jelentenek-meg, a' leg-szebb Magyar iz-ézés szerint való öltözetben, gazdagon és pompáson, mind két rész, hozzá illő musikával. A' Húczárok előtt p. o. 4 Trombitások trombitáltak. Az után jött egy 8 lovas, olaj-ág koszorus. és ezen két Királyi Háznak szerentsés egyesülését példázló drága Királyi szekér. Felyülröl a' vér és barátság által esett kettős egyesülésnek oltalmazó *Geniusi* szemléltettek. — — Ezek hordozták a' Halhatatlanságnak előtők álló oltárán, a' vérségnek és barátságnek jelentő képeit. Az örökkévalóság ezeknek meg-koronázására kétfzen áll vala. A' *Geniusok*nak lábaik alatt az Egyenlenség, Háború, és Irigység szemléltetettek. Egy kevésse fellyebb egybe folytanak a' *Duna* és *Sebet* vizei,

vizei, hogy ezeknek egybe-elegyedése által is, a két Királyi Házaknak szereztsés egyesülése képzelhető. A két vizeknek árkából egy nagy számú mu'sikás sereg jött elő; és ezen történeten való örömét vidám nóták által jelentette. Leg-előll állott a nemes tselekedeteket ki-trombitáló *Hír* (*Fama*); ki egyik kezében trombitáját, a másikban pedig a jelen-való Triumphusra illő énekeket tartotta. A szeker előtt mentenek 4 Nemzeti Deputátusok. A le-irt bé-menő tzerimoniát ismét egy osztály Magyar Sereg rekefztette-bé.

Ezen tzerimonia künn esett a nép előtt. Estére az egész *Nápoly* Várofsában ki-hiresítettettt vala, hogy a le-irt tzerimoniás sereg a Királyi Teátrumon egy tántzot fogna mutatni, melly hasonló képpen a jelen való örömet fogná ki-ábrázolni. Ezen hirre le-irhatatlan sokan gyűltenek öfzve a Teátrumba. — Ekkor a tzerimonia így felet.

Egy kedves Simphonia után öfzve foglalván magát a katonák muzsikus serege a Chorus-béli muzsikussal, hirtelen egy mars nótának kezdetére meg-jelentenek a felyebb említett két Magyar Sereg és a Nemzet 4 Deputátusai. Ezek a Királyi Lozsi felé közelítvén, itt egy Sátor veretett-fel, melly mellé Strázsa katonák rendeltettek. A több rélze a katonáknak azonban tsomokra öfzolván, vigadott, és a Húzároknak egy része Magyar tántzba kerelkedett. Egyfzer bé-jönek az Egyenletlenség, Had és Irigység. Ezek magokat a katonák közzé elegyítették, és az addig való barátság-nak fel-zavarázására igyekeznek. Azonban érkeznek a fényes felhőkön a mennyei lelkek, és a leg-feyebb muzsikának hangjai között tsendesítették le az egyenletlenséget. Egy parantsolatjokra oda lettek a Furiák: magok pedig a *Geniufok* a Királyi Lozsi elejébe lebegve közelítvén, a Királynak egy Borostyán koszort, a Királynénak pedig egy bokretát nyujottanak, és mind ketto felyem materiából való készülve, és az innepet jádzo Nemesek által készítettett verék valának rajta. *A Geniufok*
inuen

innen a' Magyar seregek felé indulván, ezek előtt az *Austria* és *Napoly* Tzimereit kezeikből el-cjtették, melyeket a' Nemzet 4 Deputatusi fel-vévén, a' Király azonban a' Geniusokra vetette szemeit, és intett nekik, hogy amazokat, u. m. a' Deputatusokat ney nezzék, mint a' Magyar, és Napolyi Nemzet hekebségét oltalmazó Angyalokat. A' Geniusok a' történeten el-bámult katonákat fűbe szakadt vigadozásoknak folytatására ösztönözték. Az után mind közönségesen ölzve vévén magokat, az Ausztriai és Bourboni Házhoz való tilzteleltre és örökös szeretetre meg-esküdtenek. Végre a' tántz ismét el-kezdődött, melly igen mesterséges volt. Ezen neveknek *Ferdinánd*, *Károlyina*, *Austria Bourbon* első betűi, a' tántzolóok által igen gyönyörűségesen és mesterségesen ki-formáltatva gyakran láttzoltanak. A' Húzárok-is ki-vont kardjok által külömb-külob-féle figurákat tsináltak. Végre az egész tántzoló Sereg egy igen fokot ábrázoló képet formályán magából, nagy tapsolások és öröm kiáltások között a' játéknak vége leve.

A' Frantzia Nemzet egy Dekretomot írt a' ki vándorlott Frantziák ellen, mellyet már a' Király is meg-erősített, és a' mellynek summája az: — „ hogy a' ki-vándorlottaknak jószágai a' Nemzet, számára az *Adminisztráns* Tesinek (*Commissionak*) adásának által 's a' t. “

A' *Hollandusok* erre az esztendőre-is ki-hirdették a' magok szokott Penitentzia tartásokat, és ennek tartását az idén 14 napokra rendelték. Az e' végre a' nép között közönségessé tétetett hirdető Levélben az áhítatosságnak leg-jobban lehető felgerjesztésére a' mái világnak romlott meg-világosodásából származó veszedelmek irattattak-le.

Ötödik és utolsó Elmélkedés Magyar Ország' Koronájáról.

Ne távozzunk el mezfize a' mi Szentséges Koronánktól, jer Atyámfiai nézzük körül még továbbá is azt gondos figyelmetességgel: bizonyyal ő maga tézzen önnön magáról leg-hitelesebb tanubizonyságot; tsalhatatlan jelekből ki-nyilatkoztatta a' maga eredetének valóságos idejét. Minthogy tudniliuk *Ducás Mihály* Görög Tsáizárnak, és ennek Fijának az *Iszju Constantinus Porphyrogenitus Imperator*nak, és *Második Geyza* Magyar Királyunknak valóságos Képeit és Neveit Izemlélteti magán: ezzel nyilván-ságosan értésünkre adta azt minékünk, hogy azon egy időben edgyüiti élt három uralkodó Fejedelmeknek idejekben készítettett vólt az a' Napkeleti Birodalomban. Ha ugyan is ujjabb vizsgálódásra vész-zük még egyszer e' tekintetben ezt a' fenn-forgó dolgot; és valóba gondos szemekkel Szent Koronákra réá tekintünk: azontúl egyszeribe mindgyárt Izemünkbe ünhetik, és egy meg tekintéssel nyilván által-látháttyuk; hogy a' melly tziemesen a' mi Id-vezitő Urunk *Jésus Krisztus*nak ditső Képe szemléltetik előről Izemközt a' Koronáknak homlokán: szintén olly tziemesen vagyon *Ducás Mihály* Tsáizárnak-is a' Képe ellenben gonduolván hátulról a' tarkójánál le-festve. Láttjuk ugyan is előről a' *Jésus Krisztust* Királyi Székiben ülven egy egész pól-tzal fellyebb emeltetvén helyheztetve lenni; és Királyi thronusának szintén alsó sámollyánál egy egész grádittsal alább balról a' *Gábriel Arkangyal*nak, jobbról pedig *Mihály Arkangyal*nak, és ezek után azon alatonabb sorban mind két oldalról a' több Szenteknek, Sz. *Demeter*nek, Sz. *György*nek, Sz. *Kosmának*, és Sz. *Domján*nak Képeit Izemléltetni, annak világos ki-ábrázolására: hogy a' *Jésus Krisztus* olly mindenek felett fel magasztaltatott mennyei Felség, ki még az *Arkangyalok*nál, a' *Szen-tek*nél,

teknől, és minden mennyei Karoknál fellyebb va-
ló: és ezek mindnyájan az ő thronusának számol-
lya körül szakadhatatlanul udvarolnak. Hasonló-
képpen ha már meg-tekintjük a' Koronáknak há-
tulsó részét is azon gondossággal, ott találunk há-
rom uralkodó Fejedelmeket egymás mellett sorjá-
ban. *Ducás Mihályt, Constantinus Porphyrogenitust,*
és *Geyzát*; a' hol is jobb kézzől *Constantinus*, bal
felől pedig *Geyza* foglaltanak magoknak helyet:
de már *Ducás Mihály* mint aktori uralkodó Görög
Imperátor ezek között középen hasáboúl egy egész
póltzal fellyebb emeltetett helyen Tsászári thronu-
sában egész *Mihályval* és méltósággal el fel hely-
heztetetnek lenni személtetik, nyilvánosságos jelűh
hogy ő volna az, és nem más, a' ki aktora a' Nap-
keleti birodalomban felségesen uralkodának, midőn
ez a' Korona készítettük. És így ezen módon leír-
 két rendbeli tizmeres ki ábrázolásokkal mind a' *Kri-*
 stusnak mennyi Királya *Geyza* előttül: mind pedig edy-
 szersmind *Ducás Mihály*nak, a' Görög birodalom-
 ban való földi uralkodása körül a' Koronán, mind
 egy tükörben, világosan elő adtatnak.

Nagyobb világosításnak okáért ide járul az is
 még itt másodszor, így lévén Koronánkra *Ducás*
 *Mihály*nak képe mellé annak egész típusa fel met-
 tizetve: *Μικμδ & Δουξ & Χριστῆ πικῆ βασιλεὺς Ρο-*
 μαίων. Ducás Mihály Rómaiaknak a' Krisztusban há-
 séges Királya, vagy Imperatora: ezzel a' szóllásnak
 formájával, hogy *α Χριστῶ α' Krisztusban monda-*
 tik Rómaiak hárséges Királynak lenni, azzal nyil-
 ván az adatik elől, hogy *Ducás Mihály* akkor élet-
 ben lévő uralkodó Tsászár volt, midőn ez a' Ko-
 rona készítettett; Mert valaminthéünk a' *Spnyre-*
 goti Országokban ez vagy amaz uralkodó Fejedel-
 mek, ezen szóllásnak formája szerint *Dei gratia,*
 elementia, Istennek kegyelmességéből, Királyoknak
 vagy *Tsászároknak* lenni mondattatnak az örök em-
 lékezetre tartozó írásoknak Előin, akkor az alatt
 az életben lévő értetnek mindenkör: a' szerint volt
 a' Görög birodalomban is a' dolog: hogy midőn
 ez

ez vagy amaz a' *Kristusban* mondatott *Romaiaknak* hűséges *Királyának* lenni, annak akkor szükséges-
képpen életben kellett lenni.

De mivel érdemelhette azt a' mi *Geyzánk*, hogy *Ducás* mellé oly közel helyezettetnék a' *Koroná-*
nak alsó karimáján? Ő *Ducás Mihálynak* eleitől fogva jó akarója, sőt jó barátja volt; nevezetesen midőn *Salamon Király* a' *Görög* birodalmat hábor-gatta 's pusztította, vele különös szövetségre lé-pett: sőt annyira meg kedvelte *Geyza* a' *Görö-*
gök barátságát, hogy meg *Görög Fő* nemzetből származott *Synadene* nevű *Leányt* hozott *Constan-*
tinopolymból magának feleségül, a' kivel szintén haláláig-is élt: Mint jó barátját, mint hűséges szövetségesét a' *Tsászári Udvar* annyira meg-tíz-telte, hogy még az *Imperatorok* után mindigárt leg-főbb, 's legelsőbb méltósággal, felséges *Despotesi* *titulussal* is meg-ajándékozta, a' mint ezt a' képe mellett fellyül levő irás-
képpen bizonyítja: *Γεωργία Δεσποτρίσσις καὶ ἑσὸς Κεράσις Τεσσαῦς*, az az: *Gyobitz (Geyza)* hűséges *Despotes Turciának* (*Magyar Ország*nak) *Királya*. Nem tsuda nat, hogy *Geyza Királyunk-*
nak oly tiszteletes helyt adott a' *Görögöktől* *Szent Koronánkon*.

Ducás Mihálynak jobb keze fölől pedig, a' mint mondánk, alacsonyabb helyen *Constantinus Porphy-*
rogenitusnak a' képe vezve is v. körülötte való irással: *Κωνσταντῖος βασιλεὺς Παυλιῶν ὁ Πορφυρογεννητός*, az az: *Constantinus Porphyrogenitus Romaiaknak* *Ki-*
rállya, vagy *Imperátora*. Hogy pedig ez a' *Con-*
stantinus Porphyrogenituson elbene mondhatatlanul *Ducás Mihálynak* a' *Fija*, az *Illjű Constantinus Por-*
phyrogenitus értessék: nyolc nsacosen láthatjuk *Pscha-*
lus Mihálynak, az *Atya* *Præceptorának* és *Udva-*
ri Fő tanácsosának abból az *Orvos Könyvéből*, a' melyet *Constantinus Porphyrogenitusnak* mint *tanít-*
ványának dedal, 's ajánlott. Ily *Görög* *Rem-*
lok-irással: *Μαθηματικὴ πρὸς Κωνσταντῖον τὸν Πορφυρογεννη-*
τον. Μεδιαντικὴ ad Constantinum Porphyrogenitum, az az: *Orvosi tudomány*, melyet *Constantinus Por-*
phyro-

phyrogenitusnak ajánl *Psellus Mihály* ebben minden fele nevellyek leiratnak, és orvosoltatnak. Egész képtelenség volna csak gondolni is, hogy *Psellus* ezt az *Oroszi Könyvét* *Constantinus Porphyrogenitusnak*, a' *Leo Sapiens*' Iúknak ajánlotta volna, ki az előtt közel másfél száz évtendővel élt; vagy amaz nevezetes *Constantinusnak*, a' ki *Basiliussal* edgyütt uralkodott, avagy pedig *Constantinus Monomachusnak*; mert ezek is jó darab idővel éltenek annak letotte, és tóhol is ferami féle Iróknál *Porphyrogenituskoknak* edgy-átalijában nem nevezetnek.

Voltnak ugyan a' *Ducások* *Familiájából* három *Constantinus* nevű *Tsázlók*, kik mind közel egymás után egy idő tájban éltenek, és uralkodtanak; az első *Constantinus Ducás*, *Mihálynak* az *Attya*; második volt a' *Mihálynak* testvér *Ötse*; harmadik a' *Mihály*' *Fija*, a' szóban fennforgó *Constantinus Porphyrogenitus*: de amaz kettő között edgyik sem mondáthatik *Porphyrogenitusnak*. Mert az öreg *Constantinus Ducás* lévén a' leg-első, ki a' maga *Familiájából* *Tsázlárságra* emeltetett; a' *Fija*-is *Constantinus* még *Tsázlársága* előtt született: és így edgyik-is a' *Tsázlárnéknak* *szülésekre* rendeltetett *Porphyr* nevezetű *Szülő-palotájában* nem születethetett, hogy *Porphyrogenitusi* nevet viselhetett volna, akár mellyik-is *Constantinuson*, a' *Ducás Mihály*' *Fiján* kívül, a' kit *Eudocia* a' meg nevezett *Porphyr* *Szülő* szobában hozott e' világra; a' honnat ő azottól *Porphyrogenitusnak* kezdett hivattatni, az egész *Bizantodolomban* is az alatt a' *Név* alatt kiáltatott-ki *Imperátornak* még *kisded* korában.

De vallyon nem nagy képtelenség volna-e még csak gondolni is, hogy a' *Koronánkon* lévő *Constantinus Porphyrogenituson* akár edgyik, akár másik *Constantinus* értettésék, a' ki *Ducás* előtt élt? hiszem nagy beisteléség lett volna *Ducás Imperátornak* *Iába*' *cámolyához* olly' *alacsony*ságba helyneztetni akár mellyiket is, kivált *Constantinus*, a' *Leo Sapiensnek* *Fiját*, a' ki melly *lok* drága munkákat írt: meg-gondolván még azt-is azon kívül, hogy

hogy azok is mind egyenlő Tsázfári *majestással* uralkodtának. Ez okáért a' Ducás Mihály' Tsázfári Széknek lába' sármolyánál talpon udvarló Constantinus Porphyrogenituson nem egyéb, hanem a' Tsázfárnak a' neveletlen Fija, az ugy nevezett *Iffji Constantinus Porphyrogenitus* értetethetik.

Idő fog az is méltán tartozni, hogy a' fellyebb említett *Psellus Mihály* ki lett legyen, két vagy három szóval róla emlékezetet tegyünk. Constantzinápolyban régi nevezetes törzsi és Familiából vevén eredetét, annyira ment a' tisztoságos tudományoknak tanulásában, hogy e' máj napiglan élt minden Tudósoktól példa nélkül szélesen ki terjedő és éles elméjű bölts Férifúnak lenni közönségesen tartatik, a' ki minden ki-gondolható tudományokhoz egyaránt értett, miathogy még az időben, mint mai napon, a' Tudományok ama' négy nevezetes *Facultásokra* nem valának fel-olztatva: az tartatott akkor igazán Tudósnak lenni, a' ki mind a' négy *Facultásokban*, és minden ágazataiban egyaránt jártos költős lehetett: ekképpen hogy *Psellus* is nagy *Theologus*, nagy *Philosophus*, nagy *Medicus*, nagy *Jurisperitus* egyaránt volt legyen, minden rendbéli számtalan fok tudós Muakái bizonyíjják, a' melyeket *Vossius*, *Cave*, de kivált *Allatius* hofszas rendel elől-számlálnak; és már vagy nyomtatásban ki adattatának, vagy pedig még csak kéz-írásban Eucopának fő Könyvtárházaiban széllyel imitt 's amott hevernek.

Jó idején ez a' tsuda nagy tudományú Ember a' Tsázfároknak Udvaraiba bé-avatkozván, *Constantinus Ducás* Tsázfár ötlet a' Fijának *Ducás Mihály*nak tanító Mesterévé, *Præceptorává* tette, a' kinél annyira bé-iziollette magát, hogy ő annak titkos tanítósa is lévén, idővel még Mostoha-Attyát is *Diogenes Romanust* a' Tsázfárságból annak tanítás' adása szerint le-vezkeztette; az édes Anyját pedig *Eudociát* Kézfombba záratta; magát pedig *Ducás Mihályt* az Attyának testamentoma szerint, azoknak helyébe a' Tsázfári Székbe ültette: egy szóval

szóval mondván, Ducás Mihálynak uralkodásában mind keze, mind lába, szeme, füle, szája, sőt többnyire elze-is csak Psellus vólt. Míothogy azért Psellus nélkül az Imperátor leg kisebbet is alig te-
lekedhetett; ezek szerint nyilván a' Koronánaknak elközlő Mestere is Psellus Mihály vólt; mint a' ki az azon lévő drága Kövekről is egész Könyvet írt, ilyen titulus alatt: *Nomenclator gemmarum, quo in usu sunt, et eorum usu in Medicinis. A' drága Kövekről, és azoknak orvosi hasznairól.* Görögből Deákra *Ancantherus* Orvos fordítván, *Othomarus* ki nyomatatta 1504. 8. Ezen Könyvből Psellusnak nyilván ki tartzik, hogy ő nagy *Juvelier*, drága kövekkel bñs tudós Mester is vólt; azért el lehet mondani, hogy azokat a' Peroninkon lévő számos drága, réz szerint *Rubin*, réz szerint *Safir* köveket, és még számosabb *Orientalis* gyöngyöket talám Psellusnak újjá rakták oda olly' mesterségesen; angyivalis inkább lehetne így gondolkodniuk, hogy hasonlól más két Könyveket is írt a' Köveknök *mindenside nemeiről, és minéműségairól*; *Moussacus* Jakab Görögül Deákra fordítva miad a' két nyelven ki adta *Tolosában.* 1615. 8. sőt még az *Alchimidról* is írt neki *Neoplatonius*, *Az Arany-tűnállásnak mester- ségéről vñb Tisztt*, Görög és Deák nyelvein ki nyomtatássa *Fédrában.* 1572. 8. Az Egek' vizsgálásáról, csillagok' forgásáról, *Dioptricáról*, *Catoptricáról*, és egyéb mélységes tudományiról, és oraculumiról a' *Kaldeusoknak*, egész Könyveket írt zett vólt.

A' fellyebb említett Orvos Könyvén kívül írt Psellus még más Orvosi Könyveket is, ugy mint:
1.) *De vitus ratione, deque facultatibus, et facci qualitate alimentorum Libri duo.* *Valla György* fordításából. *Vezet.* 1498. fol. *Colon.* 1526. 8. és *Basil.* 1557. 8. *Constantinus Ducás* Tsázárnak nagyon ajánlva. 2.) *Συρραγία περί Τροφών διαίτης. Syntagmá de alimentorum viribus.* *Az Eledelekeknek hasznairól.* *Basil.* 1538. 8. 3.) *περί Ποσειδώνος* *A'*

láb-köszvényről Páris. 1558. 4.) Περὶ Σπυγμῶν. De Pulsibus. A Pulsusokról. 5.) Ἀποσημείωσις πορρωτέρων. Notationem de Febricitibus. A Hőbeteg-
 letősöknek változó állapottyokról. Itt még Galénus-
 ra, Dioscoridesre, és Hippocratesre is különös Ma-
 gyarázatokat, sőt több efféléket is. Itt ezek egye-
 dül csak azért számláltanak elől, hogy Psellus Mi-
 hály Orvos Doktor lévén, nem tsuda annakokáért,
 hogy Kosma, és Domján nevű két Martyr Szentek
 Koronánknak oldalára fel-helyhezttettnék, mint a'
 kik eleitől fogva az Orvosló Doktorozának, és Pa-
 tikáriusoknak Pátronusinak, 's Pártfogóinak e' máj
 napiglan tartattanak: annyival-is inkább hihető
 dolognak láttzhatik ez előttünk, mivelhogy vala-
 mint a' Tsáfszár Ducás Mihály is Psellusnak a' Prae-
 ceptorának, és Tanátsosának minden Munkáit nagy
 maga' meg-elégedésével el-fogadta, és azokat szün-
 telen olvasta, ugy szintén Orvosi Írásait nagyra
 betsülte, és az Orvosokat is kedvellette, sőt Koro-
 nánkon is Kosmás, és Damianus Orvosoknak képek-
 ben tisztelni kívánta.

Bátor Psellus a' Törvényekhez különösön értő
 nagy tudós ember lett légyen-is; a' mint a' több
 Törvényes Könyvei közt magának Ducás Mihály
 Imperátornak számára készített Συμβολὴ τῶν νόμων ἢ
 πολιτικῶν, A Törvényeknek és Polgári rendtartások-
 nak Summája nevű Könyve bizonyítja, mellyet Bos-
 quet Ferentz Deákra által-fordítva két nyelven ki-
 adott. Páris. 1632. 8. de ez az olly' híres Consta-
 ntinápolyi hajdoni Jurista és Statista, a' mint Lon-
 donban Pitt, Berlinben Hertzberg mostanában kor-
 mányozták a' Világ' állapottyát, még sem bölde-
 gőhatta mindenkor tanáts-adásával a' maga Feje-
 delmét: Mert midőn végtére ollyatén dolgokat kez-
 dett volna Tsáfszárjának fülébe sugallani, mellyen
 nem csak az Országnek Fő-lő Rendei meg-
 botránkoztanak; de kivált Nicephorus Botanistes, a' Fő
 Hadi Vezére annyira meg-höszszonkodott, hogy
 Ducás Mihályt Tsáfszári méltóságától meg-fosztot-
 ta; Psellusnak haját pedig el-borotváltatván, Barát
 ruhába öltöztette, és érdeme szerint Klástromba zá-
 ratta, mintegy πολιπραγματιστής polypragmaticus

embert, a' ki minden *fazékban* kaldn volt; azért is énekel a' Poéta ekképpen:

— *Et fugit cum pestem tēn πολυπραγμοσύνην.* (ten polypragmosynēn.)

Azért hogy Ducás többnyire mindenekben Psel-
lus tanátsával élt, innét ama fetsegő Görög Iró Zo-
nardo Hilloriájának XVIII dik Könyvének XV-dik,
és XVI-dik Szabatszában rutul betsteleníti mind Du-
cást, mind *Pselust*: hogy Ez amazi tsak a' Gram-
maticában, Rhetoricában, Poétisban, Philosophiá-
ban, Hilloriában, és egyéb alaton tudományok-
ban gyakorolta, a' honnét olstán Ducás a' Biro-
dalomnak igazgatására tellyeséggel alkalmatlanná
tétetett volna, és tsak egy haszontalan ember lett
vóna. De ez merő azon *calumnia*, szemtelen ha-
mis írás. Eppen ellenkezőt mond rólla *Anna Com-
nena Alexiássának* V-dik Könyvében; és több Hi-
lloriások, a' kik közelebből esmérték Ducás Mi-
hályt: sőt *Leo Allatius*, Görög Orvos Doktor,
nem tsak a'z állítja, hogy Könyveket is irt vóna
Michael Epheziusnak nevezete alatt; hanem minden-
nékis ajánlott szenttalan Könyveket nagy kedvelsé-
ggel fogadott el, és azoknak olvasásában magát iz-
kadhatatlanul gyakorolta. Ezokáért említett *Alla-
tius* nagy belső maga meg-indulásából Zonardának
ez hamis vádjára illyetén szókra fakadott ki: Va-
gyon-é olly ártatlan és kegyes életű ember, kivált ha
szereztélenségbe találand esni, hogy a' rágalmazó
nyelveket el-kerülhesse? Vagyon-é olly' ditséretre
méltó dolog, mellyet az álnok szívű emberek ne kár-
hoytatnának? Imé mikor a' Napkeleti Birodalom ha-
nyatló félben kezdene lenni, abban a' tudományok
meg szünnének virágzani: akkor ez a' Tráfszár maga
páldájával azokat ellefztgeti, apolgattya; és azokban
talália-sel minden ditséretét és ditsőségét, hogy így
jó-akaróhoz nyújas barátságát, a' szűkölködőkhez
irgalmaságát, mindenekhez pedig az által kegyelmes-
ségét meg-mutathatná.

Ducás Mihály betsületinek fenn-tartása végett illő léfzen meg-tudnunk, mely roszsz nyelvű 's mérges pennájú Historicus lett légyen ez a' XII-dik században élt Basilita Görög Barát, *Zonarás*; a' ki még a' maga tulajdon Nemzetét, 's Hazafiait is Irásiban kiméllés nélkül sok helyeken rútul motskollya; a' tisztes Papi rendet *Simonidval*, szentségtöréssel vádollya; nem tsak a' Napnyugoti, de kivált a' Napkeleti Görög Tsászárokat is *tyrannissal*; kegyetlen uralkodással betsteleniti el-annyira, hogy XIII-dik Könyvének III-dik Szakaszában azokat *Köborlóknak* kiáltozza lenni, kik a' Báránycáknak hűsával hizlalják magokat, velejeket ki-szopják. Erre nézve *Casaubonus* ezt a' tsátsogó *Zonarást Legitimae Historiae dehonestamentum*, a' valóságos igaz *Historia* Motskának lenni méltán nevezi.

Ezeket pedig utollyára tsak azért hozánk itt előll, hogy midőn szentséges Koronánknak szemlélésére vaiaha alkalmatosságunk lejjend, avagy tsak a' rajzolt és festett Képét láttyuk-is: mind-annyiszor jusson eszünkbe, hogy a' Tudományoknak mely hűséges terjesztője, a' Tudóseknak kegyes Pártfogója, táplálója, egyfzersmind melly nagy áhítatos-ságú, Istenfélő, és melly nagy ember' szerető Felséges Görög *Monárcha* volt az, a' kinek Fejében tündöklött leg-először-is ez a' mi szentséges Koronánk. — Hogy pedig a' szent Szűznek Képe Koronánkon nem találatik, arról itt bővebben szollani egyéb rendes foglalatosságink miatt már molt nem érkeziink. — Debretzeuben, Böjt-elő Havának 28-dik Napján. 1792. — W. I. O. D.

Jelentő Levelék. Reichsfürstbauban Febr. 27. dikién, 1792. A Hertzegi Igazgató Kantzellaria által.

Először. — Egy ilyen nevű ide való Uraság-embere: — *Niklas Kaufman von Bezenweiler*, lelegetestől és gyümekestől ez előtt 35 ezteendőekkel, a' mint mondják, magát Magyar Országra vette. Mivel a' nevezett *Kaufman Miklosra* mostanában is egy 74 forint 18 krajtár és 6 pénzkeből álló örökség szállott, az ő holt létét, életét és halálát pedig nem tudja senki: ő tehát, vagy pedig az ő *Testamentum* szerint való örökössei ezen jelentés által vagy keppen meg-hivattatottak, hogy a' nevezett örökséget az ide való Hertzegi Igazgató Széktől 6 hónapok alatt, akár személyesen, akár pedig megbizott emberek által, kezekhez vegyék. Külömben pedig a' nevezett Summa az itt lévő közelebb való örökösöknek, azokott *Cautió* mellett által fog adattatni.

Másodszor. — Magyan csak egy ide való Uraság-embere *Kappelböt, Humler Antalra*, ki egy néhány ezteendőekkel ez előtt Magyar Országra ment lakni, és az olti lakhelye nem tudatik, meg holt atyától 50 forintok szállottanak örökség-képpen. Néki magának, vagy pedig házofsága-béli örökösseinek 6 hónapok engedtetnek vég-képpen, mellyek alatt, vagy magok személyesen, vagy megbizottyaik által az ide való Hertzegi Igazgató Szék előtt meg-jelenvén, nevezett örökségeket által vehetik: külömben pedig ha ki-tanálnának azon túl maradni, a' Testamentomban lévő, más meg-nevezettnek fog az, *Cautió* mellett ki-adattatni.